

PALLIATIEVE SEDATIE ALS ALTERNATIEF VOOR EUTHANASIE

Artsen brengen rusthuisbewoner die wil sterven liever in diepe slaap

30 MAART 2015 | Van onze redactrice Veerle Beel

Artsen in woonzorgcentra passen geregeld palliatieve sedatie toe om het overlijden te bespoedigen. In een beperkt aantal gevallen geven ze zelfs toe dat ze de oudere in slaap brengen omdat ze euthanasie willen omzeilen.

‘De praktijk van palliatieve sedatie wordt onvoldoende afgebakend’, zegt onderzoeker Sam Rys (VUB).
gamma-rapho/getty images

Bij artsen en verpleegkundigen in 660 Vlaamse woonzorgcentra werden gegevens opgevraagd over het meest recente overlijden in hun voorziening waarbij de bejaarde in een diepe slaap was gebracht tot aan dat overlijden. Dergelijke

palliatieve sedatie wordt tot het gewone medische handelen gerekend, in tegenstelling tot euthanasie.

Volgens de palliatieve richtlijnen is sedatie bedoeld om pijn te verlichten en moet de medicatie afgestemd zijn op de symptoomlast. In principe mag deze praktijk niet tot doel hebben de dood te versnellen.

Leven verkorten

Toch zeggen de artsen bij ruim een derde van de gesedeerde bewoners dat het niet alleen hun bedoeling was om de pijn te verlichten, maar ook om het leven te verkorten. In nog eens vijf procent van de gevallen was dat laatste zelfs de expliciete bedoeling.

Dat blijkt uit onderzoek van professor Johan Bilsen en Sam Rys van de Mental Health and Wellbeing Research Group (Vrije Universiteit Brussel). Rys wijdde er zijn doctoraatscriptie aan.

‘De praktijk van palliatieve sedatie wordt onvoldoende afgebakend’, zegt Rys. ‘Artsen beginnen er misschien mee om de pijn van terminale patiënten te bestrijden, maar dan komt de familie die vindt dat het toch wat lang duurt, en naar het einde toe kan het ook minder kwaad als de oudere patiënt ten gevolge van de sedatie overlijdt... Ze verlaten onderweg hun oorspronkelijke uitgangspositie.’

Bilsen wijst erop dat artsen in de woonzorgcentra in zes op de tien gevallen wél zorgvuldig handelen volgens de richtlijnen. ‘Maar in bijna vier op de tien gevallen gebeurt er iets anders, dat aan elke controle of evaluatie ontsnapt. Je zou van “trage euthanasie” kunnen spreken. Met dat verschil dat euthanasie aan strikte regels is onderworpen en geregistreerd moet worden en deze vorm van levensbeëindiging niet.’

Verlangen naar de dood

Toch hebben de onderzoekers geen ‘hellend vlak’ vastgesteld. Rys: ‘Je zou kunnen vermoeden dat het de kwetsbaarste bejaarden zijn die versneld sterven door sedatie. Maar wij hebben het omgekeerde vastgesteld. Het bleek juist te

gaan om bewoners met een grotere wilsbekwaamheid en een langere levensverwachting, die sterk verlangden naar de dood. Ruim een op de vijf van deze groep had zelfs om euthanasie gevraagd.'

Waarom die dan niet werd uitgevoerd? Rys: 'Ofwel omdat het beleid van het woonzorgcentrum geen euthanasie toelaat, ofwel omdat de artsen zelf sedatie verkiezen, soms ook om de euthanasieprocedure te omzeilen.'

Zopas nog bleek uit ander onderzoek van de VUB en de UGent dat het taboe ten aanzien van euthanasie ook in woonzorgcentra afbrokkelt. 'Wij spreken dat niet tegen', zegt Bilsen. 'Maar we stellen vast dat de grens tussen sedatie en euthanasie in woonzorgcentra erg flou blijft. Artsen handelen er, wellicht met de beste bedoelingen, nog te veel naar eigen goeddunken. Het zou goed zijn als aan bewoners vooraf meer wordt gevraagd hoe ze hun eigen levenseinde het liefst zien.'

Ook adviseren de onderzoekers om de palliatieve supportteams vaker te betrekken bij deze praktijk in woonzorgcentra. Dat gebeurde slechts in vier op de tien gevallen, en dan nog het vaakst bij die sedaties die niet levensverkortend bedoeld waren.

LEES MEER

18/03/2015 | VLAANDEREN HEEFT HOOGSTE EUTHANASIECIJFER TER WERELD

'Euthanasie in alle lagen van bevolking ingeburgerd'

(http://www.standaard.be/cnt/dmf20150317_01584775)

25/03/2015 | FEDERAAL PARLEMENT

Kamerbrede bijval voor langere palliatieve zorg

(http://www.standaard.be/cnt/dmf20150324_01596937)

05/03/2015 | Leg palliatieve sedatie ook op tafel

(http://www.standaard.be/cnt/dmf20150304_01562647)

05/03/2015 | EUTHANASIE BIJ DEMENTIE

Ooit gedacht aan de arts die dit uitvoert?

(http://www.standaard.be/cnt/dmf20150304_01562649)

03/03/2015 | OVER EUTHANASIE EN HET HELLEND VLAK

Mist of helderheid (de begeleiders wachten)

(http://www.standaard.be/cnt/dmf20150302_01557603)

‘In vier op de tien gevallen kan je van “trage euthanasie” spreken. Met dat verschil dat euthanasie aan strikte regels is onderworpen’

Meer?

Lees de volledige krant digitaal.

(<http://www.standaard.be/plus/ochtend>)